

GOSPODARJENJE V DEVETMESEČJU

Pet ozd ima izgube

Uspešni na področju zunanjetrgovinske menjave – Povprečni osebni dohodek 9.204 dinarjev – Realni padec osebnih dohodkov za 7,4 odstotka

V zaostrenih pogojih poslovanja je gospodarstvo bežigradske občine ob devetmesečju izkazalo razmeroma ugodne rezultate. Kljub vsemu pa nekateri podatki kažejo, da intenzivnost gospodarske rasti ni več tolikšna, kot je bila v preteklih obdobjih. Pojavljati so se začele negativne težnje: izgube, padec ekonomičnosti in rentabilnosti, padec realnih osebnih dohodkov, kar vse opozarja, da mineva obdobje naglega in stabilnega gospodarskega razvoja in da bodo v prihodnje zaradi poslabšanih razmer v celotnem gospodarstvu bolj kot doslej tudi za Bežigradom težave in problemi v poslovanju.

Takšna je bila ugotovitev izvršnega sveta občinske skupščine, ko so člani poslušali analizo poslovanja gospodarstva v občini za letošnjih devet mesecev.

za 17.519.000 din izgub, kar predstavlja 0,038 celotnega prihodka. Pet organizacij je pridelalo za dobro poldrugo storo milijardo izgub, medtem ko je ostalih šest poslovalo z resnejšimi motnjami.

Izgubo imajo Savske elektrarne, toz Elektroindustrijske komunikacije – 94.000 din; Savske elektrarne, toz Elektroprenos – 6.674.000 din; Elma, toz Gospodinjski aparati 3.206.000 din; Iskra avtomatika, tozarna sestavnih delov in delovnih sredstev – 7.209.000 din in Center za gospodarsko svetovanje – 336.000 din. Ostali, ki niso dosegli predpisane udeležbe neto akumulacije v celotnem prihodu in so imeli motnje v poslovanju pa so: SCT, toz Družbeni standard; DO Paralele; sozd Astra, DO Maloprodaja, toz Blagovnica; sozd Elektrotehna, DO Junel toz Elex;

Saldo zunanjetrgovinske menjave je bil izjemno visok in celo nekoliko višji od tistega v polletju. Vse dejavnosti so imele izrazit suficit zunanjetrgovinske menjave, vključno z industrijo. Primerjave z lanskim letom nam pokažejo, da smo v letošnjih devetih mesecih izvozili za 56,8 odstotka več blaga in storitev in uvozili za 30,6 odstotka več kot lani. Povedano drugače, je izvoz ob devetmesečju presegel lanske leto realizacijo za skoraj 13, medtem ko je uvoz zaostal za 12 odstotkov. Zanimiva je tudi sestava izvoza ter uvoza. Podatki kažejo, da smo okrog 70 odstotkov blaga in storitev prodali na zahod, 20 odstotkov državam v razvoju in le 10 odstotkov vzhodnoevropskim uvoznikom. Pri uvozu je že leta nazaj opazna kar precejšnja odvisnost od zahodnih dobaviteljev, medtem ko gre pri nakupih v vzhodnoevropskih državah le za simbolične vrednosti. Še nadalje pa velja, da največ deviz potrošimo za uvoz surovin, reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in nekaterih storitev.

Ob tem še nekaj besed o zaposlovanju. Na koncu devetmesečja število zaposlenih še ni doseglo ravni zaposlenih na dan 31. 12. 1979, v celotnem številu pa se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo za 2,2 odstotka ali 675 delavcev.

PADEC REALNEGA OSEBNEGA DOHODKA

Ob koncu letošnjega septembra je znašal povprečni neto osebni dohodek na delavca v gospodarstvu 9.204 din, povprečno izplačani osebni dohodek na delavca v občini pa 9.323 din, kar pomeni ob upoštevanju rasti življenjskih stroškov dejanski padec osebnih dohodkov za 7,4 odstotka. Ta padec pa ni povsod enak. Najvišji je bil v obrti in sicer 10,9 odstotka ter v gostinstvu – 9,8 odstotka, najnižji pa v prometu in zvezah, 1,6 odstotka. Povedano po domače: kuverte so se najbolj stanjšale zaposlenim v obrti, sorazmerno malo sprememb pa so utrpeli v prometu in zvezah, upoštevajoč dejstvo, da so nominalni osebni dohodki v primerjavi z lanskim letom narasli za 17,5 odstotkov in upoštevajoč vse podražitve.

Pa še nekaj o tem, kako se je bežigradske gospodarstvo držalo uresničevanja določil dogovora o družbenem usmerjanju razporejenosti dohodka v letošnjem letu. Če smo ob polletju še govorili o resnejših kršitvah, ob devetih mesecih tega ne moremo trditi. Gospodarstvo je uskladiło porast sredstev za osebne dohodke s porastom dohodka v istem obdobju. Da smo stvar vzeli resno, prikazuje podatek, da bi ob koncu tretjega tromesečja vsakemu zaposlenemu v povprečju lahko izplačali še 15 din, ne da bi kršili dogovor, medtem ko smo ob tromesečju ugotavljali, da bi morali vsakemu odvzeti 680 din.

Skratka, obnašali smo se izredno disciplinirano. Tudi skupno porabo bi v primerjavi z lanskim letom lahko povečali za 13 odstotkov, vendar je ob devetmesečju gospodarstvo doseglo komaj 81,4 lanske skupne porabe, del negospodarstva pa še manj, 73,9 odstotkov. Maso osebnih dohodkov sta prekoračila le vodno gospodarstvo in komunala, ostali so bili zgledno disciplinirani.

Ob koncu naj zapišemo, da smo s poslovanjem lahko še kar zadovoljni, kljub vsemu pa ne gre pričakovati rožnatih časov, saj je gospodarski položaj resen ne samo pri nas, ampak v vsem svetu.

TADEJ BRATOK

OBČINSKA SKUPŠČINA

Bo uprava bolj učinkovita?

Na tapeti osnutek odloka o organizaciji in delovnem območju občinskih upravnih organov in strokovne službe občine ter informacije o delu mestnega INDOK centra

Mesec november, kot smo pred časom že zapisali, je bil za delegate občinske skupščine zelo delaven. Prejšnji teden so zasedali vsi trije zbori, ob koncu tega tedna pa bodo ponovno. Torej kar dve seji vseh treh skupščinskih zborov v enem samem mesecu. Na 30. seji so delegati razpravljali o osnutku odloka o organizaciji in delovnem območju občinskih upravnih organov in strokovnih služb občine.

Resnici na ljubo, o osnutku odloka je najbolj podrobno ter natančno razpravljali družbenopolitični zbor, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa bolj sramežljivo in z manjšim zanimanjem. Razprave so bile kar zanimive, pa tudi tematika je bila taka, da se je rodila kopica idej, kresala so se mnenja, pa tudi delegatska vprašanja so bila vse prej kot dolgočasna.

Podpredsednik izvršnega sveta Slobodan Rakočević je delegatom pojasnil, katere so temeljne spremembe v novem osnutku. Osnutek odloka je zagledal dan še pred sprejembo statuta in tako je moral upoštevati nekatere stvari, ki bodo v statutu vnešene kasneje. Gre za funkcije izvršnega sveta in nekatera vprašanja razmejitve dela med občinskimi in mestnimi upravnimi organi. Vsekakor, osnutek pomeni v naši pozitivni zakonodaji velik korak naprej, saj, kakor so poudarili delegati, postavlja upravne organe v izrazito funkcijo delegatskega sistema in v servis skupščine. Z odlokom je zagotovljen neposreden vpliv in odgovornost skupščini ter izvršnemu svetu. Eden od ciljev odloka je tudi zagotoviti racionalnost uprave in njeno približevanje občanov. Prav o racionalnosti se je najbolj sukala razprava. Eden od delegatov zbora krajevnih skupnosti je na vsak način hotel izvedeti, za koliko se bosta s tem zmanjšala število in obseg administracije v občinski upravi.

Odgovor ni povsem jase. Sedemnajsti člen osnutka od-

loka, ki je podprt z zveznimi predpisi govori, da splošni akt o sistemizaciji del in nalog v upravnem organu izda funkcionar, ki vodi upravni organ, v soglasju z izvršnim svetom. Prav tu je nevarnost, da funkcionar ne poseže previsoko in si zaželi več sodelavcev, kot je potrebno.

Poleg zagotovitve racionalnosti, kot so poudarili delegati družbenopolitičnega zbora, naj bi bil cilj novega odloka, da bi občinska uprava čim manj obremenjevala združeno delo, organizirana pa naj bi bila po načelih kolektivnega vodenja. To je razvidno tudi iz osnutka samega, saj so ostali individualni poslovodni organi edi-

katerega mnenje je bilo, da je osnutek zrel za tridesetdnevno javno obravnavo. Predsednik OK SZDL Joško Pirnar je posebej poudaril, da je pri razmerjih občinske uprave na prvo mesto vselej potrebno postavljati tista, ki zadevajo delovne ljudi, delavce in občane in šele potem skupščino, družbenopolitične organe in druge.

Na seji družbenopolitičnega zbora je stekla beseda tudi o mestnem INDOK centru, za katerega so vsi enotno ugotovili, da takšnega, kot ga imamo danes, ne potrebujemo. INDOK namreč ne opravlja svoje temeljne funkcije – priprava zgoščenih informacij za delegate – pač pa je pripravil različna gradiva, bolj na zalogo, ki so bila sami sebi namen. Po novem naj bi INDOK center informiral le delegate v skupščini mesta Ljubljane, kar pa še ne pomeni, da bo cenejši od se-

SEJA VSEH TREH ZBOROV

Še drugič v novembru

Naslednja, 31. seja skupščine občine Bežigrad bo še ta teden. Družbenopolitični zbor je zasedal 25. novembra, ostala dva zbora pa bosta zasedala dan kasneje. Iz dnevnega reda je razvidno, da gre za zelo pomembne teme, saj bodo delegati obravnavali analizo uresničevanja družbenega plana občine za preteklo plansko obdobje, pogovarjali se bodo o sprejetju dogovora o temeljih družbenega plana občine za naslednje srednjeročno obdobje in pretehtali osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana 1981–1985 v letošnjem letu.

Na koncu bodo razpravo posvetili uresničevanju družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike ter poslušali poročilo o stanju in problematiki pri izgradnji objektov iz sredstev samoprispevka II.

no še tam, kjer so resnično potrebni, povsod drugod pa so kolegijski poslovodni organi v obliki komitejev. Strokovne službe še niso povsem zadovoljivo opredeljene. Tudi oblikovanje dohodkovnih odnosov v upravnih organih bi moralo biti po mnenju sveta za razvoj dohodkovnih odnosov bolj oprto na zakon o združenem delu, ker bi le takšna orientacija zagotavljala podružbljanje dela ter postopno odmiranje klasičnih državnih struktur.

Delegati so poslušali tudi stališča predsedstva OK SZDL,

danjega, saj morajo zanj združevati denarce vse ljubljanske občine, pa tudi mestni delegati niso imaginarni, ampak prihajajo iz občin.

Predsednik OK ZK Lojze Novak je pristavil, da tiči največja težava v tem, ker vseh pet let, odkar je bil INDOK ustanovljen, nismo imeli ustrezno izdelane metodologije zajemanja informacij, kar je po njegovem glavnega naloga INDOK centra. Dodal je še, da nobeno delegatsko gradivo ne bi smelo na skupščinski klopi, dokler ne bi bilo izdelano po tej metodologiji, ker v nasprotnem primeru pomeni takšno gradivo manipulacijo in ne informacijo. Kot lep primer takšne manipulacije je navedel pred nedavnim napisan elaborat o upravnosti zavoda za izgradnjo Ljubljane, ki je bil dolg čez šestdeset strani. Kot drug še bolj neodgovoren primer pa je omenil gradivo za javno razpravo samoupravnih interesnih skupnosti s čudnim naslovom »Predlogi povzetkov samoupravnih sporazumov samoupravnih skupnosti o temeljih plana...« Sestdeset strani dolga tiskanica je za navadne občane povsem nerazumljiva, šla pa naj bi v javno razpravo. Vsi delegati so bili enotnega mnenja, da smo na področju informiranja povsem nedonošeni.

TADEJ BRATOK

Devetmesečje v številkah

Celotni prihodek bežigradskega gospodarstva – 46.384.358.000 din
Dohodek – 7.836.488.000 din
Čisti dohodek – 5.701.990.000 din
Osebni dohodek na zaposlenega v gospodarstvu – 9.204 din
Nominalno povečanje OD – 17,5 odstotka

Izgube – 17.519.000 din ali 0,2 odstotka celotnega prihodka gospodarstva. V ozd, ki so poslovale z izgubo je zaposlenih 843 delavcev ali 3 odstotke zaposlenih v gospodarstvu.

Neto akumulacija se je povečala za 81,2 odstotka, od tega največ poslovni skladi gospodarstva – 187,8 odstotka. Brutto akumulacija se je povečala za 65 odstotkov, prostih naložbenih sredstev pa je bilo za 679.792.000 din ali 172 odstotkov več kot lani v enakem obdobju. Obseg industrijske proizvodnje se je povečal za 5,3 odstotka, kar je le 77 odstotkov celoletnega obsega.

Izvozili smo za 2.994.795.000 din in uvozili za 1.326.033.000 din, ob 90 odstotni realizaciji izvoznega plana. Razmerje pokritja uvoza z izvozom je 225, 8 proti 142,4 v korist izvoza. Ob devetmesečju smo izvozili za 56,8 odstotka več in za 30,6 več kot v istem obdobju lani. Zaposlovanje je stagniralo in vse kaže, da ga bomo dosegli 99,4 odstotno glede na plan. V absolutnem številu se je povečalo zaposlovanje za 675 delavcev ali 2,2 odstotka.

Porabljenih sredstev za skupno porabo je bilo 81,4 odstotka tistih iz lanskega leta in je povečuje še možno. V analizo je bilo vključenih 199 ozd, za njeno izdelavo je bilo potrebno obdelati 21.000 podatkov in opraviti 75.000 računskih operacij.

Da pa vse le ni tako črno, kot se na prvi pogled kaže, kažejo podatki o ugodnih težnjah v razporejanju dohodka in čistejšega dohodka v korist poslovnih skladov. Prav tako je bila dosežena izjemno visoka rast akumulacije, osebna in skupna poraba sta relativno zaostajali, izboljšali pa sta se likvidnost in reproduktivna sposobnost.

Nekoliko manj razveseljava je slika o rasti industrijske proizvodnje, ki je zaostala za planirano rastjo predvsem zaradi poslabšane oskrbe z reprodukcijskimi materiali. Ob tem pa moramo še dodati, da je rast materialnih stroškov preselila vse okvire in začela resneje vplivati na poslabšanje ekonomičnosti poslovanja.

Bežigradske gospodarstvo je, gledano v celoti, ob devetmesečju uskladiło rast sredstev za osebne dohodke z rastjo dohodka in tudi porast skupne porabe je bil usklajen z določili dogovora o družbenem usmerjanju razporejanja dohodka v letošnjem letu. Toda po ugotovitvah izvršnega sveta je položaj dokaj resen, zato so sklenili, da bodo vsem poslovodnim organom v bežigradske ozd posredovali analizo devetmesečnega poslovanja.

PRVIČ VEČJE IZGUBE

Devetmesečje je bežigradskemu gospodarstvu prineslo

Sozd Petrol, DO Trgovina toz Trgovina na debelo in Lesnina toz NT Na debelo.

Tem neprijetnim podatkom ob bok bi lahko postavili ugodnejše številke, ki govore o 43,3 odstotni nominalni rasti dohodka gospodarstva (realno za 10,1 odstotka) in sredstvih za akumulacijo, ki so porasla za 78 odstotkov. Med posameznimi dejavnostmi sta največji delež akumulacije v celotnem prihodu zabeležila vodno gospodarstvo ter dejavnost poslovne, tehnične in finančne storitve, najmanjšega pa je po tradiciji trgovina, kar je čisto razumljivo, saj ustvari le 32 odstotkov akumulacije. Naj dodamo, da se je obseg industrijske proizvodnje v letošnjih devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 5,3 odstotke, kar je pod planiranim.

IZVOZ DVAKRAT VEČJI OD UVOZA

Na področju zunanjetrgovinske menjave se v bežigradskem gospodarstvu nadaljujejo izredno ugodni rezultati. Izvozni plan smo ob devetmesečju realizirali že 90 odstotno, realizacija uvoza pa je bila precej nižja – 57 odstotkov. Vrednost izvoza je za več kot dvakrat preseglala vrednost uvoza, ali s številkami: ob devetmesečju je bežigradske gospodarstvo izvozilo za 2.994.795.000 din vrednosti.